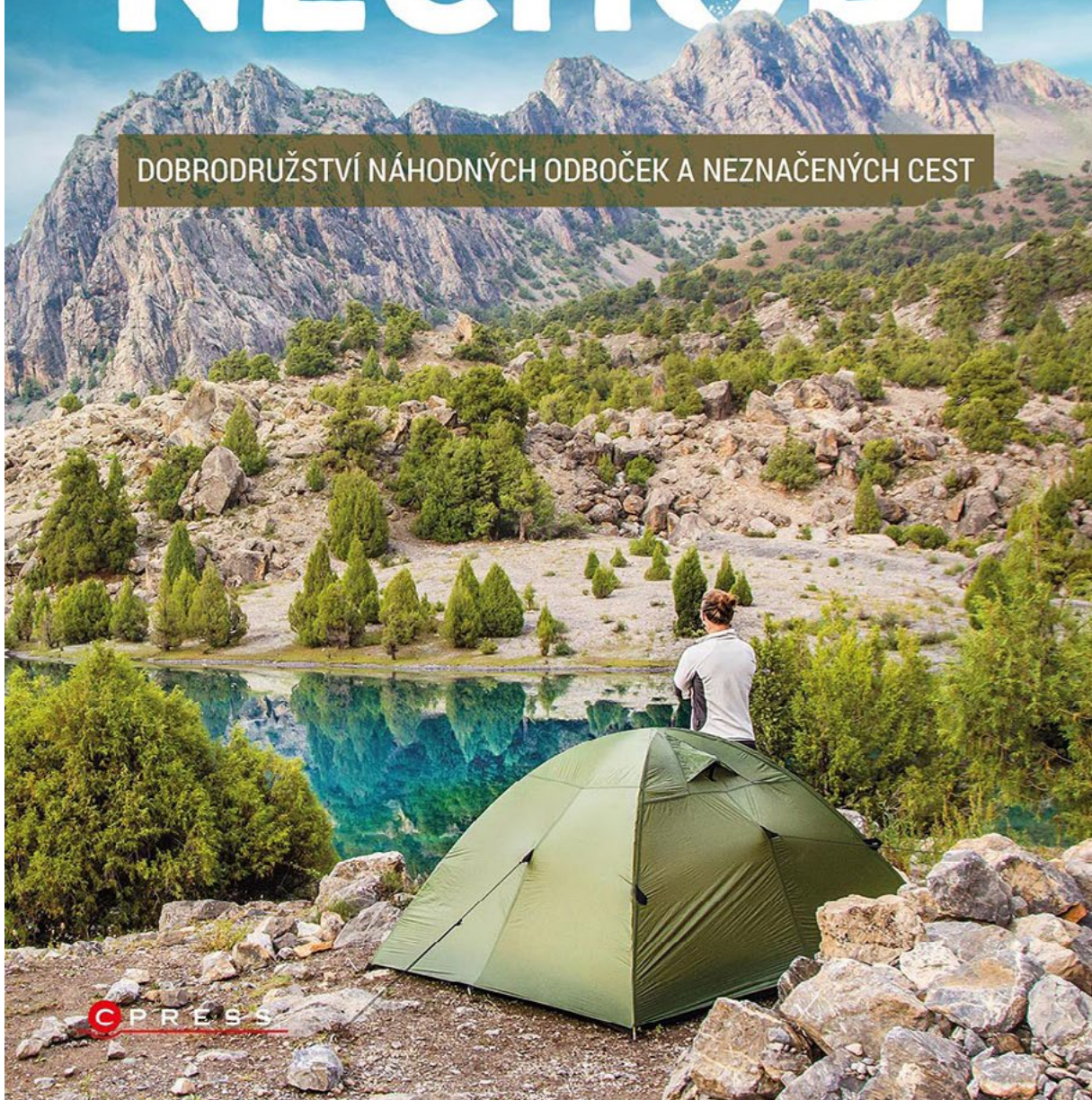

JAKUB VENGLÁŘ

MÍSTA, KAM SE NECHODÍ

DOBRODRUŽSTVÍ NÁHODNÝCH ODBOČEK A NEZNAČENÝCH CEST

Místa, kam se nechodí

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Jakub Venglář
Místa, kam se nechodí – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Jakub Venglář

MÍSTA, KAM SE NECHODÍ

CPress
Brno 2020

*Díky všem, kdo jste se mnou odhodlaně vyrazili
za dobrodružstvím. Skvělá společnost je tam kdesi v chaosu
asijských ulic či mlze svírající horské hřebeny k nezaplacení.*

*Díky úžasným podivínům a bláznům, jež jsem potkal na cestách.
Bez vás by byl můj příběh docela nezajímavý.*

*Díky nespočtu dobrých lidí, kteří mi tolikrát pomohli ve chvílích
nouze. Kdybyste nebyli ve správný čas na správném místě, možná
by ten příběh neměl kdo vyprávět.*

*Díky všem děvčatům, která mi kdy dala košem. Nebýt mé
hlouposti či vaší pomíjivosti, byl bych se svou existencí příliš
spokojený, než abych zažil tohle všechno.*

*Díky mým babičkám, jež ve mně probudily lásku k horám
a touhu objevovat.*

*Díky kamarádům, čtenářům webu [Za horami.cz](http://Za.horami.cz) a návštěvníkům
přednášek. Nebýt vás a vaší podpory v rozvoji mého životního
experimentu, tahle kniha by nikdy nevznikla.*

Užijte si ji.

Obsah

Proč to, sakra, dělám?	8
Bordžomi-Charagauli: opilí krásou hor	15
O odvaze a strachu	22
Zagatala: tak tohle je Ázerbájdžán	29
Plánování	40
Fanské hory: tady necháš duši	46
Kulturní šok a adaptace	55
Indie: těžko uvěřitelná země, která stojí za návštěvu	62
Amritsar: úvod do Indie pro začátečníky	68
Pilibhit: po tygrovi ani stopy	76
Váránasí: město na umření	82
Ágra: všechno je trochu jinak, my friend	90
Průšvihy na cestách	99
Sajany a horké prameny Šumak: lázeňský pobyt v sibiřském stylu	108
Kouzlo a prokletí sólo cestování	127
Vodní party mezi chrámy v Mrauk-U	135
Dlážděnou cestou do pekla masového turismu	144
Jezero Fuxian a vodopád Dadieshui: jak vypadá pozemský ráj na sklonku kariéry	157
Pohostinnost a lidé na cestách	167
Čaj buděťe pít?	168
Seznamte se s...	175
Devět dní v Pamíru: kde se plní přání	185
Mýty a iluze	201
Jaro v Talyšských horách a svěží vítr od Kaspického moře	219
Kam pojedáš příště?	232

Cestovatelský životopis

Zde najdete moje chronologicky seřazené významnější výpravy. Kromě nich mi-luji objevování krás českých a slovenských, libovolné podzemí, polorozpadlé barabizny a příležitostně zabloudím i západním směrem. Ale tam se obvykle trochu nudím.

- 1987 až 2006** První krůčky v okolí rodné vísky, toulky po Beskydech či Jesenících. Nejvzdálenější cestu jsem absolvoval v rámci rodinné dovolené na Prostřední Bečvu. Jednou či dvakrát jsme se s příbuznými vydali za nákupy do Polska.
- 2007** Pomaturitní výšlap do Tater, kde nás ústupový manévř kvůli špatnému počasí prohnal tak, že jsem druhý den nemohl chodit. První zkušenost s vyššími horami.
- 2008** Rumunsko, 16 dní. První pořádný výlet do ciziny (Slovensko nepočítám). Východní Evropa mi učarovala tak, že jsem jí věnoval mnoho následujících letních prázdnin.
- 2009** Ukrajina, 14 dní. Heslem výpravy se stala všeříkající hláška „U vas němožne, tady Ukrajina“.
- 2010** Černá hora, 19 dní. K horám a kaňonům jsme si přidali squatting v opuštěných hotelech na pobřeží, zachraňování opilých Dánů a další svérázné vzpomínky.
- 2011** Gruzie, 29 dní. Poprvé mimo Evropu. A to jsme až do Tbilisi jeli výhradně vlaky a autobusy. I cesta může být cíl.. Především jsem zde nastavil svůj dosavadní výškový rekord – výstup na horu Kazbek, 5 047 m n. m.
- 2012** Makedonie, 16 dní. Podle mě jedna z nejhezčích zemí Balkánu. Zde jsme zjistili, že zabloudit se dá klidně až do sousedního státu.
- 2013** Ukrajina, 11 dní. Návrat na Ukrajinu ve velkém stylu. Některé výhledy z nejvyšší hory země Hoverly nemůžu vyhnat z hlavy.
- 2014** Kavkaz (Gruzie, Ázerbájdžán, Arménie), 6 týdnů. První podnik, o němž veřejně vyprávím a o kterém se zde dočtete. Také jsem poprvé v životě letěl, poprvé mě zatkla armáda a tak dále...

● **2015** Srbsko, 15 dní. Skvělý výlet s kamarády, které znám už od základní školy, a nastávající jednoho z nich. Kupodivu nás slečna nezabila, přestože jsme zdárně trhali rekordy v neschůdnosti cest.

● **2016** Kyrgyzstán, 25 dní. Fascinující střední Asie leží o řádný kus dál, než kam jsem se do té doby dostal. Potkal mě zde první vážný zdravotní problém na cestách.

● První sólová část přechodu napříč zemí Českou (280 kilometrů), kdy jsem v říjnových deštích testoval, co ještě snesu.

● **2017** Asijská odyssea. Největší a nejbízávnivější dosavadní cesta, která v součtu trvala déle než půl roku (190 dní). Doufám, že něco podobného ještě jednou v životě podniknu. Indie, měsíc • Thajsko, šest týdnů • Myanmar, měsíc • Laos, týden • Čína, měsíc • Kyrgyzstán, týden • Tádžikistán, měsíc • Kazachstán, dva týdny

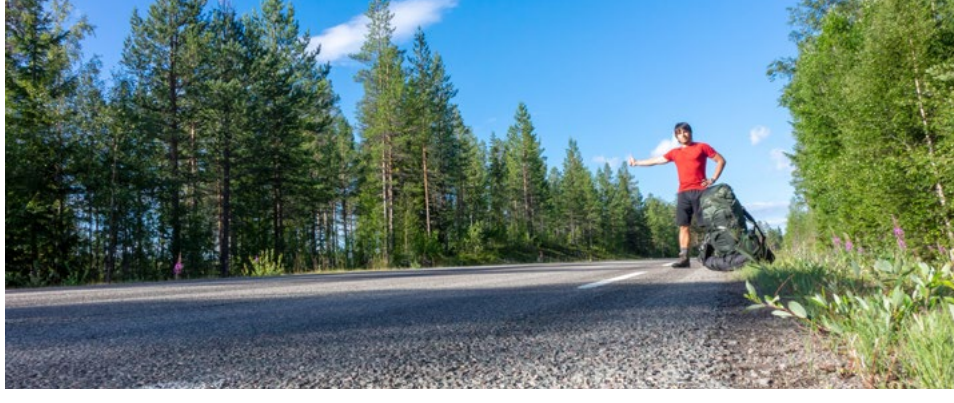
● **2018** Švédsko a Norsko, 17 dní. Odhodlal jsem se prozkoumat, co na té Skandinávii všichni mají.

● Rusko, 30 dní. Nesmírné sibiřské lesy, nekonečné dny ve vlaku, nedozírná hladina Bajkalu, neustávající déšť, neuvěřitelná ochota lidí pomoci s jakýmkoli problémem, nepochopitelná země... zkrátka Rusko.

● **2019** Írán, 30 dní. Zde jsem si naplno uvědomil, jak drsný může být kontrast mezi tím být v nějaké zemi turistou a žít tam.

● **2020** Původně jsem měl vyrazit znovu na sever Evropy a také na jih Afriky. Ani jedno se vinou titěrné breberky a velkých změn ve světě neuskutečnilo... Tak jsem aspoň v dobré společnosti dokončil zbylé dvě třetiny pochodu napříč Českem – 470 km.

● **A dál – kdo ví?**

Prolog

Proč to, sakra, dělám?

Co tu, sakra, dělám? A proč?

To jsou otázky, které si na cestách kladu celkem pravidelně.

Uprostřed hor, když se v lázni vlastního potu drápu do kopce, který jsem si sám a dobrovolně postavil do cesty. S nechutně těžkým batohem na hrbu, samozřejmě.

Srolovaný v nepojmenovatelné jógové pozici na třiceti centimetrech, jež na mě zbyly v nejnižší lehátkové třídě indického vlaku. Ptá se rodina na pytlích pode mnou v duchu na to samé?

Když vyplašeně přebíhám skrz pestrou záplavu pouličních vraků kdejakého asijského města. Tam, kde ještě nevynalezli dopravní předpisy, je přechod silnice otázkou důvěry. Já zběsile troubícím šoférům věřím, že mě nesundají. Oni mně, že jim nezasviním nárazník.

Velkou část svého pobytu za hranicemi zkrátka trávím v pochybách o vlastní přičetnosti. Jenže pak mě ta malá kamenitá pěšina dovede k vrcholu. Nebo vystoupím na neznámé zastávce. A na nemístné dotazy v mé mysli přestane být prostor. Ty nejhorší cesty totiž s železnou pravidelností vedou na úžasná místa, o kterých se mi v pěti letech, když jsem s bábi řepal po Beskydech, ani nesnilo.

Možná bych si podobná extempore v době, kdy stačí zadat rychlý dotaz vyhledávací a mám před sebou stovky obrázků z celého světa, mohl odpustit. Je libo modravé křivky dalekých hor nebo odlesky slunce na střeších chrámů? Klik. Vše je k mání, slintej si nad exotikou, jak dlouho chceš. Pro fajňšmekry máme i sbírku digitálních bábušek a dětí v rýžovém poli. Slzy dojetí ždímáme na počkání.

Co mě nutí dobrovolně trpět, jen abych tohle všechno zažil na vlastní kůži? Vždyť realita na rozdíl od pečlivě upravené fotografie nemá HDR efekt a nelze z ní vyretušovat, co se mi zrovna nelíbí. Kromě toho často smrdí, je příšerně hlučná a strašlivě nepohodlná.

Jenže vůbec nic se jí nevyrovná v pouhém faktu existence všude okolo.

Fotka má přesně daný okraj. Za ním je už jen zeď nebo binec na pracovním stole – a konec objevování. Naopak někde v dálce pod mou skutečnou vyhlídkou leží města a vesnice plné nových intenzivních dojmů a záhad, kterým je potřeba přijít na kloub. A lidí, jejichž příběhy mohu poslouchat.

Fajn, říkáte si. Ale proč zacházet do extrému? Ledaskde se přece dá cestovat se vším komfortem a bezpečím.

Jsem zkrátka nezdravě zvědavý. Tisíckrát popsaná „must see“ místa a sterilní předpřipravené trasy bez špetky překvapení mě moc nebaví. Raději se sám sebe ptám: „Co bude za tímhle rohem?“

Tolik nových věcí a spousta z nich se dá ochutnat!

Proč to dělám? Mimo jiné kvůli ránu, jako bylo tohle v Nízkých Tatrách.

V neznámém prostředí si připadám jako děcko poprvé vypuštěné z ohrádky. Jasně, občas vlezu do hodně podezřelých uliček nebo strčím do pusy specialitu, kterou dříve či později budu proklínat. Jindy prchám roklemi před psovitou bestií, jíž jsem se znelíbil natolik, že přeplánovala večerní menu. Ale bez drobných rizik není velkých objevů. Kulturních, přírodních, lidských ani kulinářských.

Když se zamyslím, ve výsledku by to pro mne bez vší únavy a nepohodlí nebylo ono. Kromě sokolského budování kondice a psychické odolnosti mám totiž pocit, že jsem si svůj prožitek zasloužil. Inu, každý si dobývá baterky po svém.

Aby bylo jasno. Mé expedice nejsou lovením zážitků pod heslem dál, úchylněji a hlavně ať to dobře vypadá na instáči.¹ Mezi všemi šílenými příběhy se skládá mozaika vykreslující realitu vzdálených zemí. Někdy mi přijde bizarní,

¹ Mezi námi – Instagram je pěkně divné místo v kyberprostoru. Ano, než mě nařknete z pokrytectví, Za horami.cz jej má taky – hledejte @zahoramicz. Přece musím jít s dobou, jakkoli hlubokým bahnem ta cesta vede...

Murghab. Se 4 000 obyvateli druhé největší „město“ Pamíru. I takhle může vypadat konec světa.

jindy prakticky nepochopitelná. Ale je součástí zeměkoule stejně jako já, tak bych se o ní měl něco dozvědět.

A jenom díky občasnému průšvihů se mohu poučit, jak se mu příště vyhnout. Případně někomu jinému poradit co dělat, aby se nedostal do podobné šlamastyky.

Pokud pomínu vzdělávací rovinu, díky takovému poznávání světa mám především na co vzpomínat. Protože zážitky jsou to jediné, co mi nakonec zbude, než EKG ukáže profil Panonské nížiny. Tuším, že v jistém věku a stavu zchátralosti budu rád za možnost odebrat se ve vzpomínkách na krásná daleká místa. A kdyby přišel na pokec pan Alzheimer, aspoň bude mít z čeho brát...

Ani on vám snad nevyrvě z rukou tuto knihu. Najdete v ní cestopisy a úvahy, které pokrývají posledních šest let mých výprav od Kavkazu po Čínu. A snad také trochu inspirace udělat příště krok stranou mimo dávno vyšlapané stezky a objevit svůj malý kousek neznáma.

Protože tam někde za rohem čeká náš vlastní pohled na svět – více než jen kousky, které se někdo rozhodl ukázat otupělému davu. A také vzpomínky, jež nás budou provázet (nebo strašit) ještě dlouho po návratu.

Je velmi pravděpodobné, že pokud se necháte inspirovat, budete mě ne-snášet. Život na cestách, jak jej vidím já, se totiž nese v duchu starého trampského úsloví: 90 % dřiny a malý kousek romantiky. Jenomže ta malá a vydřená část fakt stojí za to.

Redakční poznámka: Názvy cizokrajných míst se kvůli výslovnosti snažíme uvádět v počestěné verzi, pokud existuje. Pokud se nám však nepodařilo u konkrétního jména vypátrat rozumně dohledatelnou českou variantu, najdete zde jeho anglickou transkripci. To abyste si mohli o místech, která vás zaujmou, snadněji najít další informace.

01

Bordžomi-Charagauli: opilí krásou hor

Do Gruzie se dneska jezdí skoro jako do Tater. Nenarazit mezi kavkazskými štíty na krajánka je jako nepotkat v Brně slovenského studenta. Naštěstí tato pestrá země stále ukrývá dostatek nepříliš objevených zákoutí. Důkladnější pozornosti turistů uniká třeba národní park Bordžomi-Charagauli, který reprezentuje nádherný svět Malého Kavkazu s monumentálními výhledy na jeho většího bratříčka. Téměř liduprázdné kopce ožívují jen stáda dobytka a pár salaší obývaných dobrosrdečnými pastevci, jež po večerech rádi ztratí slovo nad kalíškem vinné kořalky.

Země: Gruzie ♦ Rok: 2014 ♦ Počet členů výpravy: 6

Bordžomi je po celé Gruzii i bývalém Sovětském svazu známé díky minerální vodě. Dokonce lze kousek od centra nalézt volně přístupný pramen charakteristické sírové vůně a chuti, které však rozhodně nesednou každému. Naštěstí v místní fabrice stáček i do lahví i verzi s univerzálnějším buketem, takže se v obchodě flašek s bordžomkou nemusíte zbytečně obávat.

Prvním překvapením v centru města byl novotou zářící malý infostánek vybavený sympatickým chlapíkem s perfektní angličtinou. Je libo koupel v lázních, pramen bordžomky nebo klíče od záchodu? *You are welcome*. Druhým nečekaným prvkem, tentokrát už kousek za městem, byla celkem honosná budova národního parku. Davy horalů jsou zatím hudbou budoucnosti, ale připraveni jsou na ně znamenitě.

V návštěvnickém centru je kromě ochotného rangera k nalezení i množství nástěnných map s vyznačenými trasami a malé minimuzeum vycpané zvěře. Ranger nám pomohl vybrat trasu, a dokonce napsal lístek v gruzínštině pro řidiče *maršrutky*,² aby věděl, kde přesně nás má vyhodit.

Maršrutku mám již několik let definovanou jako dopravní prostředek, ve kterém je vždycky pár blbců s velkými batohy navíc. Sardinky mají v konzervě celé lány prostoru ve srovnání s tlačenkou, kterou jsme způsobili svou neplánovanou přítomností. Místní z nás radost nejspíše neměli a stejně tak někteří členové naší výpravy vyrazili do hor s menším traumatem.

Avšak na silniční útrapy jsme rychle zapomeli, neboť nazítří se o slovo přihlásilo ostré převýšení. Veškerou energii bylo potřeba nasměrovat k nohám,

² Typická dodávka se sedačkami (nebo minibus), jaká jezdí snad ve všech zemích bývalého SSSR.

které nás za jediný den zdárně vynesly až nad hranici lesa. Tam čekaly první ko-
chací pohledy do údolí a první pochybnosti. K nim mě dovedla asi sedmdesáti-
letá bábuška, která se na odpočívací mýtince zjevila v sedle statného bělouše.
Totálně zmožený po výstupu jsem na střídačku pozoroval její spokojený výraz,
koníka a svou obří krosnu. Přitom jsem se nedokázal ubránit myšlence, že ně-
kde ve svém konání dělám zásadní chybu.

První večer v horách by vydal na samostatnou kapitolu. Abychom se dostali
k dřevěné boudě označující legální tábořiště, museli jsme uhnout z cesty a sejít
kousek níže kolem salaše. Mlsné huby nám nedaly, a tak jsme se po obstarání
nocležiště vydali zpět za pastevci, jestli by neměli na prodej kousek sýra. Ne-
měli. Namísto toho nás rovnou pozvali na večeři, kus řeči a něco ostřejšího.

Večernímu posezení předcházelo docela divoké zahánění stáda, k němuž
jsme také přispěli svou trochou potu. Ovce do přístřešku, krávy volně do ohra-
dy a obzvláště vzpurné krávy do svého přístřešku. První dvě skupiny zvířectva
se chovaly velmi způsobně a ochočeně, ale třetí pocítila se soumrakem touhu
po svobodě a nemínila se jí jen tak vzdát. Ve svahu okolo salaše naháněla akč-
ní skupina ve složení šest odhodlaných turistů a dva zkušené pastevci poslední

Dostat se nahoru bývá dřina, zato s krásnou odměnou na konci.

a nejdivočejší kravku snad dvacet minut. Dotyčná stračena stihla mezitím dvakrát proskočit plotem z relativně bytelných kůlů, aniž by ji jakkoli přibrzdil.

Po úspěšném měření sil s dobyt看 jsme se mohli věnovat předem prohranému souboji s čačou – místní pálenkou z hroznů, kterou nás pánové poměrně intenzivně nalévali.

Gruzínci mají k alkoholu vřelý vztah. Kdo z návštěvníků se v případě společné pijatyky neuchýlí k drobným úskokům typu nedopití hrnečku před dalším nalitím, vrací se do stanu obvykle po čtyřech.

Z důvodu své ani ne tak znalosti jako spíše schopnosti porozumět ruštině³ jsem vyfasoval čestné místo vedle hlavního bači jako překladatel. Děda se nenechal rozhodit nedostatkem nádobí a šlechetně se se mnou dělil o svůj beraní roh, který byl objemově hodně přes normu velkého panáka. Nedopíjení nepřipadalo v úvahu a na „ne“ si naši hostitelé vždy našli nějaký adekvátní důvod, proč ho ignorovat.

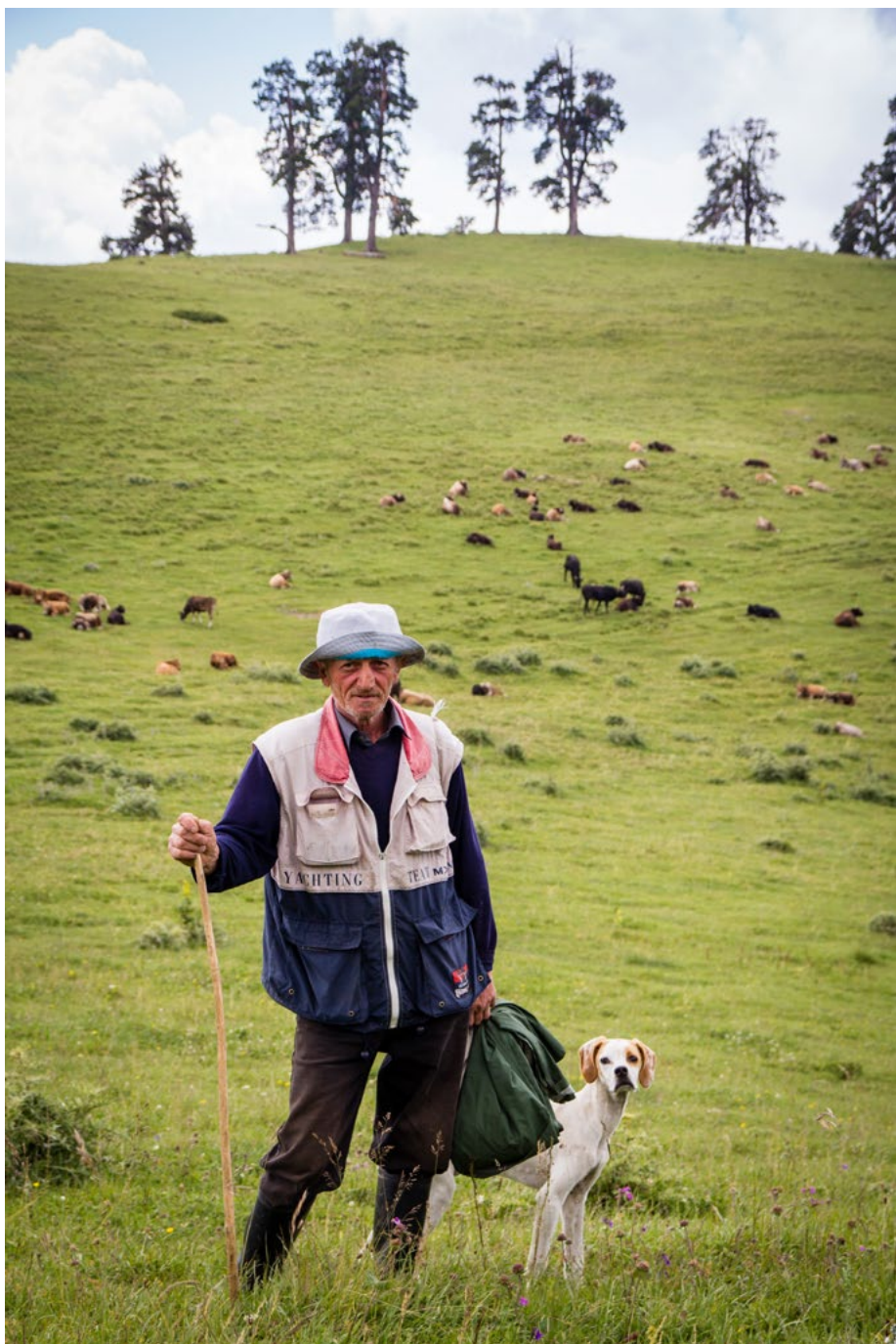
Nemyslete si, že se v Gruzii chlastá jen tak zbůhdarma. Každému napití předchází téměř rituální připitek. Prý existuje i sáhodlouhý seznam doporučených frází, avšak improvizaci se meze nekladou. A tak jsme si připili mimo jiné na naše rodiče, na turisty, kteří se zastaví na kus řeči, a samozřejmě i na ty, kdo už nemohou být s námi. Kromě toho bačové stihli zdrbnout německé vlastnický parku a povyprávět něco málo o svém skromném životě. To se odehrává v pravidelném rytmu zim strávených doma v nížině a zbytku roku zde na pastvinách. Kdysi dávno mě pořízení stáda a pomalý život pastevce lákaly. Ale jen do té doby, než jsem si uvědomil, jak strašně bych se nudil. Není divu, že turisté jsou pro dva bači vzácnou příležitostí prohodit pár slov s někým jiným než jen mezi sebou.

Jakmile došla čača, našlo se domácí víno⁴ a zábava plynule pokračovala. Ve chvíli, kdy mi má vlastní „ruština“ začala být podezřele srozumitelná, zavelel jsem k ústupu do našich přenosných salašů. Čestná pozice překladatele a věčně plný roh si záhy vybraly svou daň. Po skvělém večeru následovala méně příznivá noc, během níž jsem si připadal jako batole na centrifuze. Večeře skončila po malých dávkách v širším okolí tábořiště. Ráno jsem si vyslechl pár vtípků a zařekl se, že příště překládá někdo jiný.

³ V zemích bývalého Sovětského svazu je ruština považována za univerzální dorozumívací jazyk. V posledních letech se sice o své slovo – hlavně u mladších obyvatel – hlásí angličtina, ale rusky umějí minimálně ze střední a starší generace prakticky všichni.

⁴ Podle některých zdrojů je Gruzie místem, kde tento nápoj kdysi vynalezli.

Jeden z bačů, kteří mě památného večera měli málem na svědomí.

Když nepočítám sílu alkoholu, za celý pobyt v bordžomských horách jsme objevili pouze jedinou vadu na jejich kráse. Když si zdejší počasí postaví hlavu, můžete se za chůze místo rozhledů stejně dobře kochat pohledem do bandasky s mlékem. Nejvyšší vrchol treku Samethskhvario (2 642 m n. m.) jsme jen tušili někde nad námi a raději jej s úctou obešli. Po decentním bloudění a náročném denním úseku nezbyvaly síly na zdolávání kopce navíc. Přízrak další noležnické chaty, který se náhle zjevil, znamenal doslova vysvobození.

Pokud zde však vytrváte nějaký ten den, jako jsme byli donuceni my z důvodu nemoci členky výpravy, dokážou se hory omluvit a navrch přidat malebné odškodné. Třetího (a opět zamlženého) dne jsme dle původního plánu měli opustit nejvyšší partii a k večeru už tlapat údolím. Zmíněná choroba však zarazila naši výpravu v postupu a přinutila nás nouzově rozložit stany ještě na hřebeni. Když jsem dalšího rána rozlepil oči a vydrápal se ven, skoro jsem těm bacilům běžel poděkovat. Malý i Velký Kavkaz jako na dlani, pasoucí se koně a zelenomodrá symfonie, kam se podíváš. Dolů jsme scházeli lehce rozněžněni a náladu nám nezkazil ani hustý prales různé žahavé zeleně, kterým jsme se museli kousek níž prodírat. A to jsme ještě netušili, jak divoká tečka přijde.

Od rozloučení s pastevcí jsme za dva a půl dne nepotkali živou duši. Teprve v nížině na posledním tábořišti bylo překvapivě rušno. Z chaty nás vítala veselá Gruzinka a hned nabízela čaču. Se vzpomínkou na nedávnou návštěvu salaše jsem pití zdvořile odmítl. Ovšem odvoz do dvacet kilometrů vzdálené vesnice představoval lákavější nabídku. Po chvíli čtyřjazyčného dohadování (čeština, její lámaná angličtina, má naprosto zlomená ruština a gruzínština) se nám povedlo smluvit vše potřebné.

Jen jsme museli počkat na večer, až se po návštěvě nedalekých vodopádů celá její skupina odhodlá k cestě domů. Na pokyn jsme vyrazili pěšky k místu setkání s domluveným vozem. Po hodině čekání na křižovatce jsme však ztratili trpělivost a vydali se dál pěšky. Domluva zřejmě nebyla tak přesná. Situace nevypadala příznivě, protože z jedné strany cesty to jistil příkrý sráz a z druhé hustý les, což neslibovalo zrovna bezpečný nocleh. A na dlouhý noční pochod se nikdo z nás moc necítil.

Ve chvíli, kdy naši expedici s postupujícím soumrakem opouštěly i poslední zbytky naděje, se za zatáčkou ozval pekelný rachot a záhy se objevilo nákladní monstrum s korbou bez postranic, naložené rozesmátou posádkou.

Přebytečné plastové barely a odpadky, doted připevněné k autu, letěly do strže a jejich místo jsme zaujali my. Co na to ekologie? Na to se v Gruzii ani jinde okolo zatím moc neptají.

Takové normální ráno na Kavkaze.

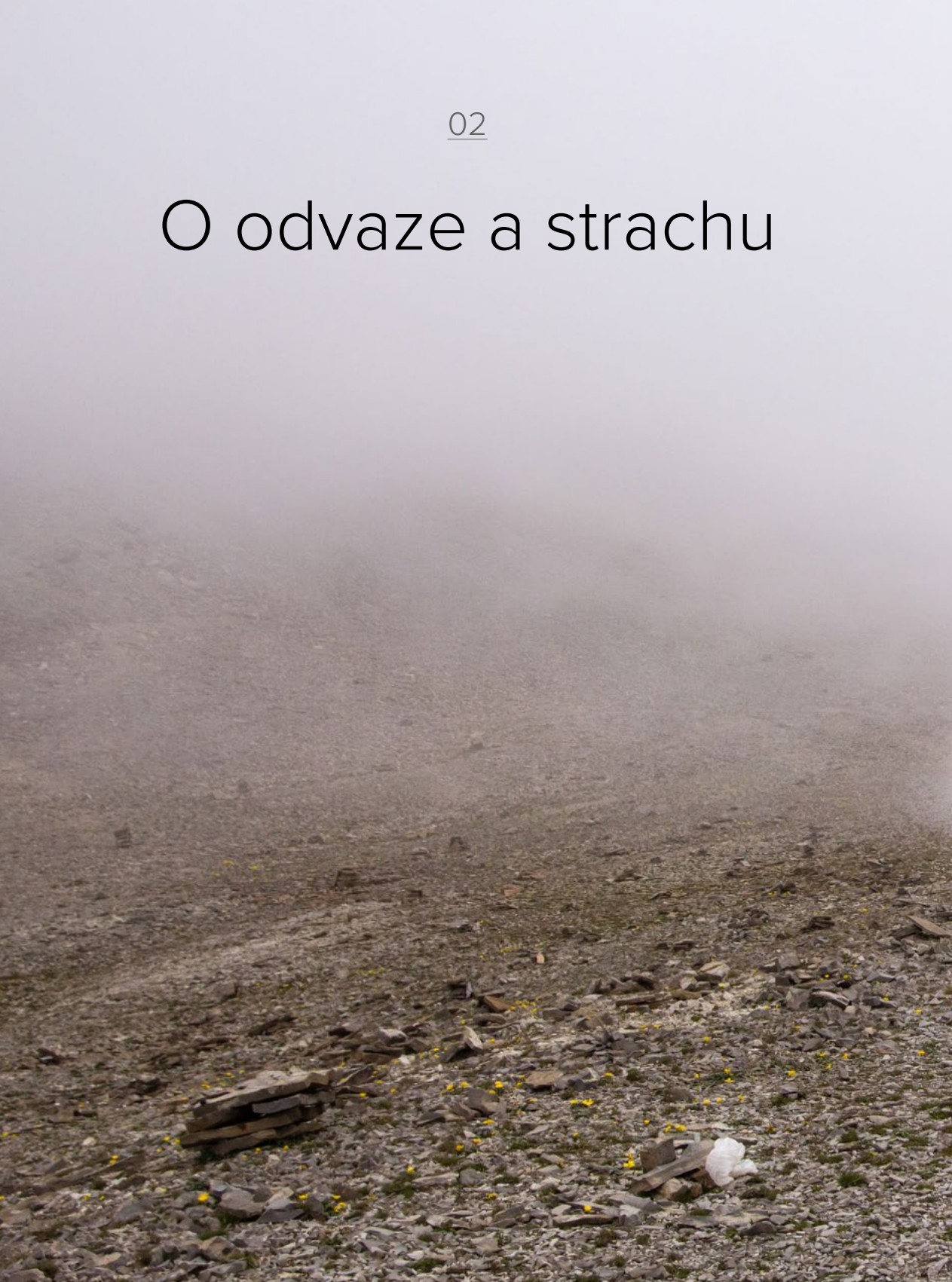
Systém uchycení na korbě nákladáku vypadal následovně. Ti nejšťastnější se drželi přední desky za kabinou. Druhý voj jednou rukou svíral všechno, co někde na druhém konci mohlo být pevně spojeno s autem, a druhou se staral, abychom neztratili šťastlivce ve třetí řadě. Ti, aby se nenudili, hlídali volnou končetinou batohy.

Auto se divoce kolébalo ve všech myslitelných směrech (designéři horských drah by si zde patrně nečekaně rozšířili obzory). Slečna, které jsem většinu cesty autem visel na ruce, se mile křenila, zatímco já se pohyboval někde mezi požitkem z netradiční jízdy a hrůzou z hlubokého srázu vedle rozježděné štreky.

Každá noční jízda ale někdy končí. Tahle se završila zhruba po hodině a dvaceti brodech přes řeku na kraji osady. Mile nás překvapilo, že za cestu nikdo nic nechtěl, a to nám ještě pomohli najít místo na stany. Zkasíroval nás až ráno správce národního parku, protože jsme se uložili na oficiálním (a place-ném) tábořišti. Ale abych mu nekřivdil, finance se řešily až poté, co celou výpravu pohostil vínem.

02

O odvaze a strachu

Od doby, kdy jsem své poznatky z cest začal veřejně prezentovat, se mi lidé sem tam s lehkým obdivem svěřují, jak by neměli odvahu se do té či oné země vydat. Nebo jak se bojí cestovat sami. Případně jim strach nedovolí vypravit se mimo domov na tak dlouho.

Nadstandardní odvahu (aspoň sám za sebe) považuji za nepodložený mýtus, protože na tom, co dělám, není nic statečného. Mám pro to hned dva argumenty.

Především žijeme v době, kdy k samotné výpravě do zahraničí není nutné zdolávat žádné reálné překážky. A tím nemyslím zrovna ostnaté dráty v šumavských lesích. Většinu míst, jejichž fotky obíhají internetem, lze s trochou nadsázky navštívit jen s náhradním tričkem a peněženkou.

Ve světě, kde jsou informace a podrobné itineráře dostupné všem, kdo udrží myš či smartphone, kde existují služby jako booking.com a kde lístky do těch nejbizarnějších dopravních prostředků seženete online, žádný speciální kumšt není třeba. Pokud nečtu o zjevně extrémním podniku, jako jsou jízda *tuk-tukem*⁵ z Bangkoku až do Evropy nebo šílené prvovýstupy Máry Holečka, většinou už v cestopisech nenarážím na nic, co by normální smrtelník nemohl nebo nechtěl absolvovat.

Aby průměrný cestovatel dnešních dní někam vůbec vyrazil, stačí mu jen trocha odhodlání a schopností na úrovni páté třídy. Odvaha v tom nehraje roli.

Slovem „průměrný“ se nechci nikoho dotknout. Touha poznat svět je skvělá nezávisle na stylu, který na sebe aplikujete. Není nutné páchat hned ze startu šílenosti. Já osobně si rád komplikuji život, takže se mé výpravy jen málokdy dají charakterizovat jako výlety pro střední proud. Ale ke všemu jsem se propracoval postupně.

Pokud se ke mně chcete přidat, velmi pravděpodobně se vaše vnímání promění, jakmile úspěšně zvládnete úvodní krok. První dovolená v Jugoslávii proběhne nad očekávání dobře a třeba vás popadne touha pustit se dál, výš, divočeji...

K výpravě do horských údolí, o kterých naposledy napsal neznámý zbloudilec před deseti lety, by se úplná bačkora pravděpodobně neodhodlala. Avšak u mě třeba platí, že jak sbírám zkušenosti, postupně se přestávám bát i náročnějších a punkovějších podniků. A protože odvaha je vlastně jen překonávání strachu, jsem stále dalek tomu připadat si jakkoli hrdinně.

⁵ Tuk-tuk nebo také auto rikša je typické tříkolové vozítko o výkonu motorové myši, se kterým se setkáte v Indii, Thajsku, Íránu a mnoha dalších zemích. Slouží primárně jako taxi nebo sdílené taxi v místech, kde se s velkým autem fakt prodírat nechcete.